

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 09 · 2023

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

Образователен лагер по български език и българско народознание в България

Bolgár anyanyelvi, népismereti és kulturális tábor Bulgáriában · Откриване на учената година · Évnyitó

Преводачката Нели Димова получи отличието Pro Cultura Hungarica · Pro Cultura Hungarica díjat kapott Nelli Dimova műfordító

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЛАГЕР ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И БЪЛГАРСКО НАРОДОЗНАНИЕ В БЪЛГАРИЯ

От 24 до 31 юли Сдружението за народни танци „Янтра“ проведе образователен лагер по български език и българско народознание във Велико Търново. Главната цел беше децата от българската общност в Унгария да обогатят познанията си по български език и българска култура.

По време на лагера, освен уроците по народни танци и заниманията по българска етнография, за децата бяха организирани и други интересни програми. Разлегахме забележителностите на Велико Търново, запознахме се с историята на столицата на Второто българско царство. Освен това, децата участваха в различни спортни състезания и игри. Посетихме родните села на нашите геди: Поликраище и Драганово. През седмицата, която прекарахме в България, посетихме Дряновския манастир, станахме зрители на светлинното шоу „Търново в звук и светлина“ (представящо историята на Второто българско царство), направихме екскурзия до

Арбанаси, където се запознахме с характерните особености на възрожденския стил в българската архитектура.

По време на престоя ни в Търново се състоя Международният фолклорен фестивал CIOFF. Той се организира от 1998 година насам. Тази година фестивалът се проведе за юбилейния 25. пореден път. За участие в мащабното събитие бяха поканени танцовите състави „Янтра“ и „Росица“, както и фолклорният оркестър „Право“. Те показаха как се съхраняват родните традиции и фолклор сред българската общност в Унгария.

Танцовите ни състави всяка вечер изнасяха концерти на открити сцени пред 2000 души. Те пожънаха фантастичен успех. Достойно представиха българите в Унгария и българската култура пред поканените професионални фолклорни състави от всички краища на света (Колумбия, Китай, Грузия, Хавай, Турция).

На 29 юли посетихме традиционния сбор в Поликраище, където всяка година се събират семействата на българските градинари, живеещи в Унгария. Вечерта фолклорните състави „Росица“, „Янтра“ и „Право“, заедно с местните танцови и певчески ансамбли, изнесоха фолклорен концерт, който продължи повече от час. След това кметът на селото покани танцьорите да бъдат негови гости на главния площад на селището и да усетят атмосферата на сбора.

На връщане посетихме и София.

СПОНСОРИ

ГЛАВЕН СПОНСОР

ДРУГИ СПОНСОРИ

- › Българско Републиканско самоуправление
- › Българско самоуправление в Шорокшар
- › Българско самоуправление „Белварош-Липотварош“ в 5-ти район на Будапеща
- › Българско самоуправление в Йожефварош, Будапеща
- › Българско самоуправление в Сигетсентмиклош
- › Български културен, документационен и информационен център
- › Българско самоуправление в 3-ти район на Будапеща
- › Българско самоуправление в Печ

ОРГАНИЗАТОРИ

- › Българско републиканско самоуправление, Сдружение за народни танци „Янтра“ и Българско младежко гружество

ТЕОДОРА ИВАНОВА И ДАНЧО МУСЕВ –
ОРГАНИЗАТОРИ НА ЛАГЕРА

BOLGÁR ANYANYELVI, NÉPISMERETI ÉS KULTURÁLIS TÁBOR BULGÁRIÁBAN

2023. július 24-31. között tartotta meg a Jantra Néptánc Egyesület a bolgár anyanyelvi, népismereti és kulturális táborát Veliko Tarnovóban, amelynek fő célja a Magyarországon élő bolgár nemzetiségű gyermekek bolgár nyelvtudásának és a bolgár kultúráról megszerzett tudásának gyarapítása.

A tábor ideje alatt a bolgárnéptánc-foglalkozások és a néprajzi előadások mellett sok más érdekes programot szerveztünk a résztvevők számára. Megnéztük Veliko Tarnovo nevezettségait, megismertük a második bolgár cárság fővárosának történelmét. Ezen kívül sportfoglalkozásokat, ügyességi játékokat tartottunk a gyerekeknek. Meglátogattuk dédnagyszüleink szülőfalvait, Polikraistét és Draganovót. A Bulgáriában töltött egy hét alatt ellátogattunk a Drjanovói kolostorba, megnéztük a Carevec dombon vetített „Fény és hang” című programot, amely a bolgár cárság történelmét mutatja be, illetve kirándultunk Arbanaszi településre, ahol megismertük az újjászületés korából származó bolgár építészet jellegzetességeit.

A tábor ideje alatt rendezték meg Veliko Tarnovóban a CIOFF Nemzetközi Folklorfesztivált. A fesztivált 1998 óta szervezik meg, ez volt a 25. jubileumi kiadása. A nagyszabású eseményre a Jantra és a Roszica Néptáncgyűjtést, valamint a Pravo zenekart is meghívták,

így lehetőségük volt bemutatni, hogyan őrzi a magyarországi bolgár közösség a bolgár kultúrát és folklórt.

A táncsoportjaink minden este a nyári szabadtéri színpadon, kétezer néző előtt léptek fel és fantasztikus sikert arattak a világ minden pontjáról (Kolumbia, Kína, Grúzia, Hawaii, Törökország) meghívott hivatásos táncsoportok között, méltón képviselték a magyarországi bolgárokat és a bolgár kultúrát.

Július 29-én Polikraistében részt vettünk a település hagyományos búcsúján, amelyre a magyarországi bolgárkertész-családok minden évben elzarándokolnak. Az est folyamán a Roszica, a Jantra és a Pravo, a helyi tánc-és énekkarral közösen több mint egyórás folklórműsort adott. A fesztivál szépe versenyen pedig a Jantra táncsoport egyik táncosa 2. helyezést ért el. Az est végén a falu főterén a Polgármester Úr megvendégelte a táncosokat, akik beleköszönlhettek a polikraistei búcsú hangulatába.

Hazafelé ellátogattunk Szófiába is.

A tábor és a fesztivál nagyon mély és pozitív élményt hagyott a táncosokban, szervezőkben, szülőlkben és mindenkiben, aki valamilyen formában részese volt ennek a varázslatos utazásnak. Egy utazás őseink földjén, a bolgár történelmi örökség legvarázslatosabb helyszínén, a bolgár kultúra forrásánál egy igazi, őszinte közösség és csapat tagjaként! Ez az utazás egy mérföldkő volt a gyermekeink életében, reméljük, hogy ebből sokáig merítenek energiát és erőt ahhoz, hogy továbbvigyék szívükben a bolgárság iránti szeretetüket!

IVANOVA TEODORA ÉS MUSZEV DANCZO SZERVEZŐK

TÁMOGATÓK

TOVÁBBI TÁMOGATÓK

- › Bolgár Országos Önkormányzat
- › Soroksári Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Belváros-Lipótváros V. ker. Bolgár Önkormányzat
- › Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat
- › Szigetszentmiklósi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
- › Budapest III. ker. Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Pécsi Bolgár Önkormányzat

НА ФЕСТИВАЛ В ТЪРНОВО

Пътешествието ни, пълно с приключения, започна в едно сладко село на около един час разстояние от хотела ни, намиращ се в Арбанаси, когато поради технически причини автобусът ни бе принуден да спре край пътя. Така имахме щастие бензиностанцията на с. Микре да ни стане втори дом. Това обаче ни за минута не пречу отборния ни гуж!

Запъвахме времето, прекарано в чакане, с разговори и упражняване на танците си – докато не пагна батерията на тонколоната. Всеки познат в околността бе мобилизиран и само след час ни се притекоха на помощ. Беше ми невероятно колко бързо успяха да решат проблема и за колко души беше важно да се прибегне живи и здрави колкото се може по-рано. Сигурна съм, че това вълнуващо пътуване години ще споменаваме с усмивка на лице. Тази случка е поредното доказателство колко е сплотен екипът ни и в най-трудните положения – независимо дали става дума за липсваща носия или за други, по-трудни за решаване ситуации. Тази сплотеност не се пречу и по време на фестивала и изпълненията. Неопусуемо възбуждащо е, когато след много месеци усилен труд, наградата ни е да стоим заедно на сцената, сред бурни аплодисменти. Невероятно чувство е да видиш усмивките на лицата на публиката, ръкопляскаща изправена на крака – ако силните светлини на рефлекторите го позволяват, разбира се. Тези картини никога няма да се заличат от паметта ни, ще ни съпровождат завинаги. Мисля, че от името на много от нас мога да кажа, че пълни с благодарност и с подновени сили се залавяме за предстоящите ни години и подобни приключения.

АНГЕЛИКА ЛУПА

A TARNOVÓI FESZTIVÁLON

Kalandos utazásunk egy aranyos falucskában vette kezdetét, az Arbanasziban található szállásunktól körülbelül egy órányira, amikor is technikai okok miatt buszunk kénytelen volt félrehúzódni. Így hát Mikre falu Petrol benzinkútját volt szerencsénk második otthonunknak tekinteni. Azonban csapatszellelünk egy percre sem tört meg!

Kihaználva a várakozással töltött időt beszélgettünk és gyakoroltuk a táncaink, már ameddig a hangszóró le nem merült. Minden ismerős a közelben mozgósítva lett, így alig egy óra alatt a segítségünkre siettek. Hihetetlen volt számomra, hogy milyen gyorsan sikerült megoldani a problémát, és hogy mennyi embernek volt fontos az, hogy minél hamarabb épségben hazaérjünk. Biztos vagyok benne, hogy ezt az izgalmas utazást még évekig mosollyal az arcunkon fogjuk emlegetni. Ez az eset is élő bizonyíték arra, hogy csapatunk milyen összetartó még a legnehezebb helyzetben is, legyen szó egy hiányzó népviseletről, vagy más még nehezebben orvosolható helyzetekről. Ez az összetartozás a fesztivál és a fellépések ideje alatt sem tört meg. Elmondhatatlanul felemelő az, amikor sok-sok hónap kemény befektetett munka után jutalmul együtt állhatunk a színpadon, üdvrivalgás közepette. Esméletlen érzés látni a mosolyt az állva tapsoló közönség arcán, már ha az erős reflektorfények engedik látszatni a nézőtérén történő eseményeket. Ezek a képek sosem fognak kitörlődni emlékezetünkben, örökké végig kíséren bennünket. Azt gondolom, sokunk nevében elmondhatom, hogy hálásan és újult erővel indulunk neki a következő éveknek és hasonló kalandoknak.

LUPA ANGELIKA

ТАНЦОВ ЛАГЕР ВЪВ ФЕРТЪОД С ИЗУЧАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И БЪЛГАРСКО НАРОДОЗНАНИЕ

Всяка година Българското републиканско самоуправление, Българското младежко гружество и Сдружението за народни танци „Янтра“ организират съвместно танцов лагер във Фертъод, където децата получават допълнителни знания по българския език и по българско народознание. Това е единствен по рода си младежки лагер в Унгария с погодна тематика.

И тази година целта ни беше да обединим българските деца, живеещи в Унгария, и да ги запознаем с българската култура и народните традиции. Наред с обучението по български народни песни и танци, по време на лагера младежите имаха възможност да чуят различни презентации по българска етнография, както и да упражнят наученото в практически занятия. Децата обогатиха знанията си по българския си език в българска езикова среда и научиха интересни факти за българската култура и българските традиции.

Обучението по танци се осъществи от хореографката на младежкия танцов състав „Росна китка“. Тя отработи с децата отделни танцови елементи и ги научи на нов хореографиран танц. Новият танц по всяка вероятност ще бъде представен на Булфест.

Освен изучаването на танци и програмите, свързани с българското народознание, за децата бяха организирани викторини, плаж, спортни състезания и други игри на открито, сред които „Войната на числата“ и „Народна топка“. През тази година успяхме да посетим и Зоопарка във Виена.

ОРГАНИЗАТОРИ НА ЛАГЕРА

- › Българско републиканско самоуправление, Ансамбъл за народни танци „Янтра“ и Българско младежко гружество

СПОНСОРИ

- › Лагерът беше осъществен с помощта на унгарското правителство

ДРУГИ СПОНСОРИ

- › Българско самоуправление в Шопрон
- › Българско самоуправление в Шорокшар
- › Българско самоуправление във 2-ри район на Буганеца
- › Българско самоуправление „Белварош-Липотварош“ в 5-ти район на Буганеца
- › Българско самоуправление в Терезварош, Буганеца
- › Българско самоуправление в Сигетсентмиклош
- › Българско самоуправление във Ференцварош, Буганеца
- › Българско самоуправление в Йожеварош, Буганеца
- › Българско самоуправление в 11-ти район на Буганеца, Уйбуга
- › Български културен, документационен и информационен център

BOLGÁR ANYANYELVI ÉS NÉPISMERETI TÁNC-TÁBOR FERTŐDÖN

A Bolgár Országos Önkormányzat, a Bolgár Ifjúsági Egyesület és a Jantra Néptánc Egyesület minden évben közösen rendezi meg a bolgár anyanyelvi és népismereti táncтáborт Fertődön, amely évek óta az egyetlen ilyen tematikájú rendezvény Magyarországon fiatalok és gyermekek számára.

A célunk idén is a bolgár nemzetiségű gyerekek összefogása volt, valamint a bolgár kultúra és hagyományok megismertetése a magyarországi bolgár ifjúsággal. A tábor alatt a bolgár néptánc- és népdaloktatás mellett néprajzi gyakorlatokon és előadásokon vehettek részt a fiatalok, továbbá anyanyelvi környezetben fejleszthették nyelvtudásukat

és szerezhettek érdekes ismereteket a bolgár kultúráról, hagyományokról.

A néptáncoktatást a bulgáriai Roszna Kitka Gyerek és Ifjúsági Táncegyüttes egyik fiatal koreográfusa, Teodora Mladenova tartotta, aki a különböző gyakorlatok mellett egy teljes koreográfiát is betanított a kisebbeknek. Az új táncot várhatóan a Bulfesten láthatjuk.

A táncoktatás és a bolgár népismereti programok mellett sportmérkőzésekkel, számháborúval, vetélkedőkkel, kidobós versennyel, strandolással és különböző szabadтéri játékokkal kedveskedtünk a gyerekeknek. Idén még a bécsi állatkertbe is sikerült ellátogatnunk.

SZERVEZŐK

- › Bolgár Országos Önkormányzat, Jantra Néptánc Egyesület, Bolgár Ifjúsági Egyesület

TÁMOGATÓK

TOVÁBBI TÁMOGATÓK

- › Soproni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Soroksári Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Budapest Főváros II. kerületi Bolgár Önkormányzat
- › Belváros-Lipótváros V. ker. Bolgár Önkormányzat
- › Terézvárosi Bolgár Önkormányzat
- › Szigetszentmiklósi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
- › Ferencvárosi Bolgár Önkormányzat
- › Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat
- › Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Bolgár Önkormányzata
- › Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ

ХРАБРИТЕ УЧЕНИЦИ И ХРАБРИЯТ ШИВАЧ

Един път мизнахме и ето ни отново тук. Събрахме се, за да открием още една учебна година.

Бели ризи, черни поли и панталони, вратовръзки и вълнения. Нашето малко семейство е отново заедно в залата на Българския културен дом. Тази година имаме два първи класа - начинаещи и напреднали. Първокласниците бяха поздравени по случай първия си учебен ден от своите по-големи съученици. Получиха подаръци от Столичното българско самоуправление. Развълнувани лица се виждаха в цялата зала. Думи, спираци в гърлата на родителите, чиито деца тази година поемат по този пътя на знанието. След тържественото откриване, всички имахме възможност да гледаме гостуващия от България куклен спектакъл "Храбрият шивач", подарък от Малко театро.

В края на представлението училищният звънец даде началото на новото приключение.

Мили деца, нека учението ви върви по вода, бъдете храбри и герзайте!

ЕЛЕНА БАТИНКОВА
ПРЕПОДАВАТЕЛ

A BÁTOR DIÁKOK ÉS A BÁTOR SZABÓLEGÉNY

Еgy szemvillanás, és lám, újra itt vagyunk. Tanévnyitóra gyűltünk össze.

Csupa fehér ing, fekete szoknya és nadrág, nyakkendő és izgatottság. Kis családunk ismét együtt volt a Bolgár Művelődési Házban. Idén két első osztályt indítunk - egyet a kezdőknek, egyet a haladóknak. Elsőseinket első tanítási napjuk alkalmából idősebb diáktársaik köszöntötték, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat pedig ajándékkal lepte meg őket. A terem-

ben mindenféle izgatott arcokat lehetett látni. A szülőknek, akiknek gyermeke idén lépett erre a dicső útra, a szavuk is elélt a meghatottságtól. Az ünnepélyes megnyitó után mindnyájan élvezhettük a Malko Teatro jóvoltából nálunk vendégeskedő bolgár társulat A bátor szabólegény című bábелőadását.

A darab végeztével megszólaló iskola-csengő egy új kaland kezdetét jelezte.

Kedves gyerekek, kívánjuk, hogy úgy menjen a tanulás, mint a karikacsapás! Legyetek bátrak, tartsatok ki!

BATINKOVA ELENA
TANÁR

ЛАГЕР ПО БЪЛГАРСКО НАРОДОЗНАНИЕ 2023

След края на натоварената, но много успешна за нашите ученици учебна година, отново се отправихме на традиционния ни лагер по народознание в България, който продължи осем дни. Този път, акцентът ни беше върху първите български столици – Плиска и Велики Преслав, както Шумен и Варна.

Сутринта на 19 юни ентузиазирани и с приповдигнато настроение тръгнахме към София-първата спирка от нашето пътешествие. Въпреки дългия път, времето мина неусетно. Деца пяха, играха и се смяха. След като влязохме в България, с възненение изпяхме българския химн. Настанихме се в хотел в полите на Витоша сред зелената и чист въздух.

На следващия ден започнахме нашата обиколка. Всяко дете беше подготвило презентация за една от забележителностите, които посетихме и я представи пред съучениците си. Някои от по-големите ученици влязоха в ролята на преводачи за по-малките,

които все още не говорят толкова добре български език.

Първо отидохме в Боянската църква „Св. Никола и св. Пантелеймон“, известна със средновековните си стенописи и включена в списъка на световното културно наследство под закрилата на ЮНЕСКО през 1979 г. След културната програма обядвахме и продължихме към Плиска.

Пътят ни минаваше през живописни пейзажи. Регуваха се златни житни ниви със зелени поляни, следвани от лавандулови и слънчогледови полета. Очите ни не можеха да се наситят на тази красота. Озовахме се пред гъга, вярвахме, че можем да минем под нея за късмет. Тя беше нашата порта към първата българска столица Плиска.

Настанихме се на място, обзаведено в старинен стил, което ни подготви да се потопим в миналото. На другия ден, тръгнахме по пътя на нашите предци. Разгледахме Дворцовия комплекс с помощта на местен екскурзовод. С изненада разбрахме, че там е имало водопровод, канализация и погово отопление на баните. Тайните подземни коридори са били използвани за незабелязано напускане на крепостта при опасност. Разгледахме музея, а за финал си оставихме Голя-

мата базилика – първия християнски храм в езическата столица Плиска.

Много интересен се оказа „Дворът на кирилицата“ – музей, посветен на кирилската азбука, светите братя Кирил и Методий, владетелите от Първата българска държава и др. Останахме впечатлени от българските букви, изработени от вулканичен камък, картинната галерия пресъздаваща сцени от българската история, музея на восъчните фигури на българските владетели, алеята на поетите и писателите, както от България, така и от други държави, използващи кирилицата.

В Магара се намира Магарският конник, скален барелеф от VIII в., изобразяващ конник убиращ лъв, следван от куче с надписи на гръцки език. На скалата вероятно е изобразен хан Тервел (701-721г.), но и ханове Кормисох (753-756г.-?) и Омуртаг (814-831г.) са добавяли по нещо. Мястото е включено в списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО. Останахме безмълвни под отвесната скала и възхищени от това творение. Голям принос за проучването на района има унгарският изследовател Гейза Фехер, на чиято паметна плоча се натъкнахме.

По средата на нашата екскурзия, отпочинали и в добро настроение се отправихме към втората българска столица Велики Преслав. Тя е изградена от цар Симеон I Велики (893-927) според каноните на християнството и се превръща в основен център на книжовната дейност на учениците на светите братя Кирил и Методий. Тук е бил центърът и на Преславската рисуванa керамика, която е трябвало да задоволи нуждата от църковни орнаменти при интензивното строителство на църкви. Районът е богат и на глината, от която се прави. В музея видяхме прочутата керамична икона на Св. Теодор Стратилат. Влязохме в трезора, където се съхранява Преславското златно съкровище, съдържащо накити вероятно принадлежали на царица Мария-Ирина, жена на цар Петър I (927-969), както и печати на български и византийски владетели. Разгледахме и Дворцовия комплекс, както и Кръглата (Златната) църква.

В Шумен посетихме къщата музей „Лайош Кошут“, където е живял унгарският революционер, докато е бил в България. Много важно място за българо-унгарските връзки. Спряхме се да разгледаме известната Томбулджамия, която освен че е отворена за туристи е и действаща за мюсюлманите от региона. Завършихме разходката из Шумен с посещение на паметника „Създателите на българската държава“, разположен на Шуменското плато, откъдето се открива невероятна гледка към града. Той е открит през 1981г., в чест на 1300-годишнината от създаването на българската държава.

На път за Варна, спряхме на Побитите камъни, природен феномен определян от учените като една от двете пустинни зони в Европа (другата е в Андалусия, Испания). Мястото е голям енергиен център за България (втори след Рупите, според местния екскурзовод). Скалните образувания наподобяват различни фигури (гъбата, семейството и др.). Въпреки горещината децата се впуснаха в импровизирано търсене на „съкровища“ из пясъка. Оказахме се в кръга на желанията и всеки си пожела нещо. Не можехме да скрием радостта си, когато успяхме да открием слънчевото сърце образувано в камък. Нарича се „Камъкът на божествената любов“. Има малък промеждутък от време около обяд по това време на годината, в който слънчевите лъчи озряват отвора в камъка и образуват сърце. След около половин час, бихме могли да го видим съвсем завършено, но и така сме впечатлени. Времето ни притискаше и трябваше да тръгваме. Купихме си сувенири и амулети, заредени с енергията на това прекрасно място.

Варна ни посрещна с морски бриз и безгрижие. Посетихме Археологическия музей, в който се съхраняват находките от Варненския некропол, датирани от V хил. пр. Хр. Тук е и най-старото обработено злато в света. Следва разходка из Морската градина. Възхитихме се на добре поддържаните градинки и алеи, погледът на многогодишните дървета. Нямахме как да не отидем и на плаж. Началото на лятото е, а то не може без слънце, вода и веселие. Време беше да се позабавяваме.

И все пак ние бяхме на учебен лагер из България. За да проверим какво са научили децата, вечер провеждахме викторина, свързана с обектите, които сме посетили през деня. Учениците бяха разделени на четири отбора, разпределени на случаен принцип, като във всеки имаше и големи и малки деца. Всички се подготвиха старателно и се представиха отлично, опознаха се и станаха приятели.

Нашето пътешествие беше към края си. На път за Унгария, отново минахме през София.

Когато пресяхме унгарската граница, някой започна да пее унгарския химн и всички се присъединихме. Това беше поредното потвърждение, че двете държави – България и Унгария са в сърцата ни като едно цяло – нашите две родини!

На 26 юни вечерта се прибрахме уморени, но удовлетворени от това, което видяхме.

С нетърпение очакваме следващото пътуване!

Лагерът беше осъществен с помощта на унгарското правителство. Други спонсори на програмата: Българските самоуправниения от 2-ри и от 5-ти район на град Будапеща.

Благодарим на всички за подкрепата!

РОСИЦА СОКОЛОВА-НИКОЛОВА-
ПРЕПОДАВАТЕЛ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ
ЗА РОДЕН ЕЗИК, ГР. БУДАПЕЩА

BOLGÁR ORSZÁG- ISMERETI TÁBOR 2023

A sok feladattal terhelt, de diákjaink számára rendkívül sikeres tanév lezárultával ismét útra keltünk Bulgáriába, hagyományos országismereti táborunkba, amely nyolc napig tartott. A hangsúlyt ezúttal az első bolgár fővárosokra, Pliszkára és Veliki Preszlavra, valamint Sumenre és Várnára helyeztük.

Június 19-én reggel lelkesen, emelkedett hangulatban indultunk el utazásunk első állomása, Szófia felé. A hosszú út ellenére az idő észrevétlenül szállt el. A gyerekek énekeltek, játszottak és nevettek.

Miután Bulgária területére értünk, izgatottan énekeltek el a bolgár himnuszt. Egy, a Vitosza lábánál található hotelben szálltunk meg, ahol zöld növényzet és tiszta levegő vett körül minket.

Másnap megkezdtük körutazásunkat. Minden gyerek előadással készült az egyik nevezetességről, melyet meglátogattunk, és bemutatta azt diáktársainak. Néhányan a nagyobb diákok közül tolmácsoltak a kisebbeknek, akik még nem beszélnek olyan jól bolgáru.

Elsőként a bojanai Szent Miklós és Szent Pantaleon templomhoz mentünk, mely középkori falfestményeiről nevezetes, s 1979-ben felkerült az UNESCO kulturális világörökségi listájára. A kulturális program után megebédeltünk, aztán továbbindultunk Pliszka felé.

Régies stílusban berendezett helyen szálltunk meg, ami felkészített minket a múltban való elmerülésre. Másnap őseink útján indultunk el. Helyi idegenvezető segítségével megtekintettük a palotakomplexumot. Igencsak meglepődtünk, mikor megtudtuk, hogy vízvezeték és csatornázás is tartozott hozzá, fürdőiben pedig padlófűtés volt. A titkos föld alatti folyosók arra szolgáltak, hogy veszély esetén észrevétlenül el lehessen hagyni a várat. Meglátogattuk a múzeumot, s a végére hagytuk a Nagy Bazilikát – a pogány főváros, Pliszka első keresztény szentélyét.

Igen érdekesnek találtuk a cirill írásnak, a szent fivéreknek, Cirillnek és Metódnak, az első bolgár birodalom uralkodóinak és másoknak szentelt "Cirill Ábécé Udvarát". Mély benyomást tettek ránk a vulkanikus kőből megformázott bolgár betűk, a bolgár történelem eseményeit visszaadó kép-galéria, a bolgár uralkodók panoptikuma, valamint a bolgár és más, cirill írást használó országokból való írók és költők fasora.

Madarában található a madarai lovasnak nevezett 8. sz.-i sziklarelief, mely oroszlánt elejtő lovast ábrázol, nyomában kutyaival, és görög nyelvű feliratok tartoznak hozzá. Az alak valószínűleg Tervel kán (701-721), de Kormiszos (753-756?) és Omurtag (814-831) kánok is hozzá tartoztak a dom-borműhöz. A hely szerepel az UNESCO kulturális és természeti világörökségi listáján. A szavunk is elállt, ahogy ott álltunk a függőleges sziklafal alatt, elragadtatással nézve ezt az alkotást. A térség kutatásához nagyban hozzájárult Fehér Géza magyar régész, akinek rábukkantunk az emléktáblájára is.

Kirándulásunk közepén, kipihenten, jó kedvvel indultunk útnak a második bolgár főváros, Veliki Preszlav felé. Ezt I. Nagy Simeon cár (893-927) építtette a kereszténység kánonjai szerint, s a szent fivérek, Cirill és Metód tanítványai irodalmi tevékenységének központjává vált. Itt volt az ún. preszlavi festett keramika központja is, melynek az intenzív templómépítő tevékenységgel járó díszítés iránti igényeket kellett kiszolgálnia. A térség gazdag az ehhez szükséges agyagban is. A múzeumban láthattuk Szent Theodórosz Sztratelatész híres kerámiaikonját is. Bemertünk a múzeum kincstárába is, ahol az ún. preszlavi aranykincset őrzik. Ehhez ékszerek tartoznak, melyek valószínűleg I. Péter cár (927-969) felesége, Mária-Irina tulajdonában voltak, valamint bolgár és bizánci uralkodók pecsétjei. Megtekintettük a Palotakomplexumot és a Kerekvagy Aranytemplomot is.

Sumenben ellátogattunk a Kossuth Lajos Emlékházba, melyben a magyar forradalmár bulgáriai tartózkodása idején lakott, s mely a bolgár-magyar kapcsolatok rendkívül fontos emlékhelye. Megálltunk, hogy megcsodáljuk a híres Tombul mecsetet is, mely amellet, hogy nyitva áll a turisták előtt, működő istentiszteleti hely is a térség muzulmán lakosai számára. Sumeni sétánkat a Bolgár Államalapítók emlékművének meglátogatásával zártuk, mely a Sumeni-fennsíkon található, ahonnan csodás kilátás nyílik a városra. 1981-ben került átadásra a bolgár állam alapításának 1300 éves jubileuma tiszteletére.

Útban Várna felé megálltunk az ún.

Kőerdőnél. Ezt a természeti jelenséget a tudósok Európa két sivatagi zónájának egyikeként határozzák meg (a másik a spanyolországi Andalúziában található). A hely jelentős energiaközpont Bulgária számára (a helyi idegenvezető szerint Rupite után a második). A sziklaképződmények különféle figurákat formáznak (gomba, család stb.). A hőség ellenére a gyerekek rögtönzött "kincskeresésbe" fogtak a homokban. A kívánságok körében találtuk magunkat, és mindnyájan kívántunk valamit. Nem tudtuk titkolni örömlünket, mikor ráakadtunk a kőbe formált napszívra. E képződményt az Isteni Szeretet Kővének nevezik. Az évnek ebben a szakában dél körül a nap sugarai rövid időre a kőre esnek, és szívformát alkotnak. Úgy fél óra elteltével láthattuk volna a maga teljességében, de így is mély benyomást tett ránk. Szorított az idő, indulnunk kellett. Szuveníreket és amuletteket vásároltunk, melyek e csodás hely energiájával vannak telítve.

Várna tengeri szellővel és gondtalansággal fogadott bennünket. Ellátogattunk a Régészeti Múzeumba, ahol a Várnai Nekropolisz Kr. e. 5. évezredre datált leleteit őrzik. Itt látható a világ legrégebbi megmunkált aranya is. Utána séta következett a Tengeri Parkban. Gyönyörködtünk a gondosan ápolott kertekben és fasorokban az évszázados fák

alatt. Természetesen nem maradhatott el a strandolás sem. Nyár eleje volt, nem lehattunk meg napsütés, víz és vidámság nélkül. Ideje volt, hogy egy kicsit szórakozzunk.

Mégsem felejtettük el, hogy tanulmányi kirándulásra jöttünk Bulgáriába. Hogy ellenőrizzük, mit tanultak a gyerekek, este vetélkedőt tartottunk a nap folyamán meglátogatott helyszínekkel kapcsolatban. A gyerekeket négy, véletlenszerűen kialakított csoportra osztottuk, mindegyikbe kerültek kicsik és nagyok is. Mindnyájan gondosan felkészültek, és nagyszerűen szerepeltek, megismerték egymást és barátok lettek.

Utazásunk a végéhez közeledett. Úton Magyarország felé ismét átutaztunk Szófián. Amikor átléptük a magyar határt, valaki énekelni kezdte a magyar himnuszot, és mindnyájan bekapcsolódtunk. Újabb bizonyítéka volt ez annak, hogy a két ország, Bulgária és Magyarország egységként él a szívünkben - mindkettő a hazánk!

Június 26-án este kimerülten, de a látottakkal elégedetten érkezünk haza.

Tűrelmetlenül várjuk a következő utazást!

SZOKOLOVA ROSZICA NIKOLOVA
A BUDAPESTI BOLGÁR NYELVOKTATÓ NEMZETISÉGI
ISKOLA TANÁRA

ЗДРАВЕЙТЕ, КАЗВАМ СЕ ВАЛЕРИЯ БУДАИ ...

... и съм на 10 години. Тази година имах щастие - то като ученичка от 4-ти клас на Болгарското училище за роден език в гр. Будапеща да спечеля първа награда по пеене в четирнадесетото издание на международния конкурс по пеене на ИАБЧ - „Любка Рондова“ 2023 г. Изпълних песента „Усмивка“. Музиката и текстът са на Мария Нинова. Благодарение на тази усмивка изживях магията на Странджа планина. От 7 до 16 август бях на детски лагер в Международния еко-арт център „Духовно огледало“ за детски и младежки отгих, творчество и спорт в Природен парк „Странджа“ с. Бродилово, общ. Царево.

В лагера се запознах с много талантиливи българчета от чужбина. Имаме много интересни занимания по приложни изкуства, обучение в ателие по театър и тренировка по тенис на корт. Ходихме всеки ден на плаж в Царево и чествахме и празника на властелина на моретата - бог Нептун. Една вечер се насладихме и на фойерверки. Странджа е магическо място. Земя изпълнена с древната история на нашите предци - траките. Съчетанието на загадките от миналото с прелестната планинска природа и близостта на морския бряг правят мястото истинска наслада за всички деца. Много се впечатлих от невероятния танц на нестинарките. Разбрах, че той е свързан с древния култ на траките към слънцето. Той е свързан и с огнения светец - Св. Илия, който броди на небето със своята огнена колесница. Никога не бях виждала толкова завлабяващ танцов ритуал. Невероятно е усещането да си под звездния свод и да виждаш пред себе си море от жарава, в която изричайки тайни гуми танцуват нестинарите. Тръпка и спомен за цял живот.

В лагера всяка вечер имахме творчески занимания с известния български актьор Юрий Ангелов. Последният останал жив с титлата артист на народа. Един невероятен човек, който с много внимание и желание ни учеше на актьорско майсторство. Самият той от много години се е заселил в тайнствената звездна планина, в село Фазаново. На 16 август изпълнихме пред гости и родители представлението „Уана. Една морска история“ по разказа на Лили Спасова, в която имах радостта да изиграя главната роля. Дойдоха, мама, тати и Боби. Бях много щастлива да ги видя в лагера, за да изгледат представлението. После цялото семейство останахме още няколко дни в Синеморец. Устието на река Велека е вълшебно място. Препоръчвам го на всички.

Беше вълнуващо изживяване в Бродилово. Запознах се с много деца, българчета от цял свят. Сред тях имаше невероятни певци и музиканти. Играехме и пеехме заедно цели 10 дни. Ще си спомням с радост за тях, ще помня хубавата усмивка на лятото и няма да забравя завета на Странджа - традициите пазят славното българско минало, те са живи в нашите песни и танци до ден днешен.

Искам най-сърдечно да благодаря на моята учителка Росица Соколова и на родителите ми, които ме насърчиха да участвам с тази хубава песен в конкурса.

ÜDVÖZLÖM ÖNÖKET, BUDAI VALÉRIÁNAK HÍVNAK,

10 éves vagyok. Idén abban a szerencsében volt részem, hogy a budapesti Bolgár Nyelvoktató Nemzeti Iskola 4. osztályos diákjaként első díjat nyertem a Határon Túli Bolgárok Hivatala által 2023-ban tizennegyedik alkalommal megrendezett Ljubka Rondova Énekversenyen. Az Uszmiuka ("Mosoly") című dalt adtam elő. Zenéjét és szövegét Maria Niнова szerezte. E mosolynak köszönhetően átélhettem

a Sztranzsa-hegység varázsát. Augusztus 7-e és 16-a között gyerektáborban vettem részt a Duhovno Ogledalo Nemzetközi Eko-art Center Gyermek és Ifjúsági Szabadidő-, Művészeti és Sportközpontban a Sztranzsa Természetvédelmi Parkban, a carevói járáshoz tartozó Brodilovo faluban.

A táborban sok tehetséges határon túli bolgár gyereket ismertem meg. Voltak nagyon érdekes iparművészeti foglalkozások, színházi műhelymunka és teniszedzések. Minden nap elmentünk a carevói strandra, és megültük a tengerek istene, Neptunus ünnepét. Egyik este még tűzijátékban is gyönyörködhettünk. Sztranzsa varázslatos hely. Föld, mely telve van eleink, a trákok őstörténetével. A múlt rejtélyei a gyönyörű hegyvidéki tájjal és a tenger közelségével társulva minden gyerek számára igazi paradicsommá teszik. Mély benyomást tett rám a nesztinárok hihetetlen tánca. Megtudtam, hogy a trákok ősi napkultuszához kapcsolódik. A tüzes szenttel, Szent Illéssel is kapcsolatba hozzák, aki tüzes szekerén járja az eget. Sosem láttam még ennyire lebilincselő táncszertartást. Hihetetlen érzés, ahogy a csillagos égbolt alatt állsz, előtted paráztstenger, melyen titkos szavakat ismételve táncolnak a nesztinárok. Beleborsózik a hátad, s az emlék örökre megmarad.

A táborban minden este voltak művészeti foglalkozásaink, melyeket az ismert bolgár színész, Jurij Angelov tartott. Hihetetlen ember, aki nagy figyelemmel és kedvvel oktatott minket a színészmesterségre. Ő maga hosszú évek óta a titkos csillagos hegyekben él, Fazanovo faluban. Augusztus 16-án a vendégek és a szülők előtt előadtuk a Lili Szpaszova elbeszélése alapján készült Uana. Egy tengeri történet című darabot. Eljött anya, apa és Bobi is. Nagyon örültem, hogy láthatom őket a táborban, és hogy megnézheték az előadást. Aztán családostul néhány napig Szinemorecben maradtunk. A Veleka folyó torkolata varázslatos hely. Mindenkinek ajánlom. Izgalmas élményben volt részem Brodilovóban. Sok gyerekkel ismerkedtem meg, bolgárokkal a világ minden tájáról. Voltak köztük hihetetlenül tehetséges énekesek és zenészek is. 10 egész napon át játszottunk és énekelünk együtt. Mindig örömmel emlékszem majd vissza rájuk, a nyár kedves mosolyára, és nem felejttem el Sztranzsa örökségét - a hagyományokat, melyek a mai napig jelen vannak dalainkban és táncainkban, a dicső bolgár múlt őrzői.

Szeretnék szívből köszönetet mondani tanárnőmnek, Szokolova Roszicának és szüleimnek, akik bátorítottak, hogy ezzel a szép dallal vegyek részt a versenyen.

ДНЕС РИСУВАХ В МУЗЕЙ

На 27 август най-малките ученици от Българско училище за роден език имаха възможността да се срещнат с българския художник Георги Димитров на изложбата в музея „Вазарели“.

Георги Димитров е роден през 1980 г. в Бургас, завършва Хуманитарната гимназия в града, а по-късно следва Международни отношения в София и Уелингтън. След няколко години учение и работа в Африка, Америка и Нова Зеландия, се завръща в България през 2004 г. Оттогава изразява идеите си чрез живопис и дигитална графика, кратък филм, видео перформанс, фотография, музика и текст.

Събитието се проведе в музей „Вазарели“. Децата научиха за историята на геометричното изкуство, след което се разходиха из изложбата и имаха възможност свободно да интерпретират представените в нея творби, а накрая да рисуват, импровизират със средствата на геометричната абстракция.

В продължение на един час децата разговаряха с художника и заедно творяха с него. Родителите не бяха допуснати да участват, но след като видяха развълнуваните си деца, стана ясно колко е било интересно. Едно от децата каза: „Днес рисувах в музей“. Помогени в тишината на музея, с разпилени между ученици се докоснаха до един нов вид рисуване. Бяха част от преживяване, което ще остави у тях приятен спомен.

ЕЛЕНА БАТИНКОВА, ПРЕПОДАВАТЕЛ

МА МУЗЕУМБАН RAJZOLTAM

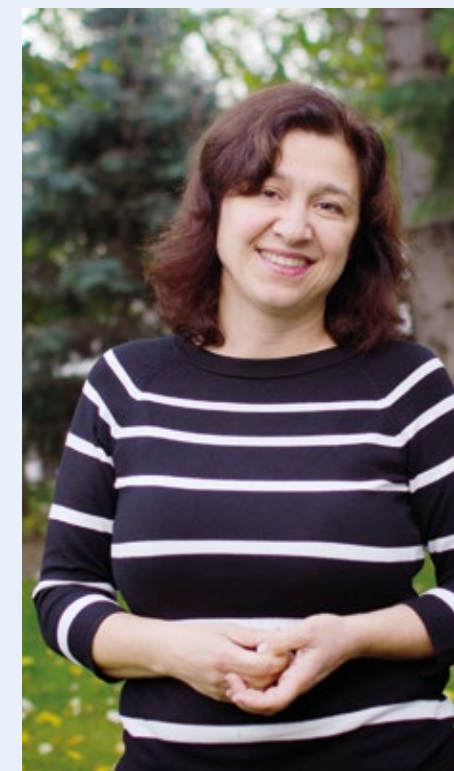
Augusztus 27-én a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola legkisebb diákjai Georgi Dimitrov bolgár képzőművészettel találkozhattak a Vasarely Múzeum kiállításán.

Georgi Dimitrov 1980-ban született Burgaszban. Humán gimnáziumot végzett szülővárosában, majd nemzetközi kapcsolatokat hallgatott Szófiában és Wellingtonban. Miután néhány évig Afrikában, Amerikában és Új-Zélandon tanult és dolgozott, 2004-ben visszatért Bulgáriába. Attól kezdve a festészet, a digitális grafika, a rövidfilm, a videóperformansz, a fényképészet, a zene és a szövegírás révén fejezi ki ötleteit.

A találkozóra a Vasarely Múzeumban került sor. A gyerekek megismerkedtek a geometrikus művészet történetével, majd bejárták a kiállítást, és lehetőséget kaptak, hogy szabadon értelmezzék az ott elhelyezett alkotásokat, s végül, hogy rajzoljanak, improvizáljanak a geometriai absztrakció eszközeivel.

Diákjaink egy órán keresztül beszélgettek a művésszel és alkottak az irányításával. A szülők nem vehettek részt a programon, de izgatott gyerekeik láttán számukra is nyilvánvaló volt, milyen érdekes is lehetett az. Az egyik gyerek így büszkélkedett: „Ma múzeumban rajzoltam”. Diákjaink a múzeum csendjében elmerülve, a sok-sok alakzat és szín között röpködő gondolatokkal a rajz egy új fajtájába kóstolhattak bele. Olyan élményben volt részük, amely örök emlék marad.

BATINKOVA ELENA, TANÍTÓNŐ

Калман Муксам, Шпиро Дьорг, Карої Кош, Ицван Тари, грамите на Жолт Пожгаи, Ицван Ташнаги.

През 2021 година е предложена за награда Христо Г. Данов за превода на романа „Пилат“ на Магда Сабо.

В продължение на много години Нели Димова превежда статии Български вестни.

Още веднъж я поздравяваме за наградата и ѝ пожелаваме по-нататъшни професионални успехи!

PRO CULTURA HUNGARICA DÍJAT KAPOTT NELLI DIMOVA MŰFORDÍTÓ

Augusztus 20-a alkalmából állami Pro Cultura Hungarica díjjal tüntették ki Nelli Dimova műfordítót, a Liszt Intézet – Szófia Magyar Kulturális Központ programszervezőjét.

A Pro Cultura Hungarica díj a magyar kultúra értékeinek külföldi megismerésében és terjesztésében, valamint a magyar nemzet és más nemzetek művelődési kapcsolatainak gazdagításában elvülhetetlen érdemeket szerzett külföldi állampolgárok részére adományozható elismerés.

Nelli Dimova Várnában született, itt végezte a német tannyelvű gimnáziumot, majd a Szófiai Kliment Ohridszki Tudományegyetem magyar szakán szerzett diplomát. Az ő fordításában jelent meg bolgáru Szabó Magda, Kosztolányi Dezső, Grendel Lajos és Nagy Zoltán egy-egy regénye, Tóth Krisztina novellakötete, sok elbeszélés Mikszáth Kálmántól, Spiró Györgytől, Kós Károlytól, Tari Istvántól, színdarabok Pozsgai Zsoltól, Tasnádi Istvántól.

2021-ben felterjesztették a Hriszto G. Danov fordítói díjra Szabó Magda Pilátus c. regényének fordításáért.

Nelli Dimova több éve fordít cikkeket és anyagokat a Bolgár Hírek számára.

Ezúton is gratulálunk neki és további sok sikert kívánunk munkájához!

ПРЕВОДАЧКАТА НЕЛИ ДИМОВА ПОЛУЧИ ОТЛИЧИЕТО PRO CULTURA HUNGARICA

По случай 20 август - националният празник на Унгария - бе отличена с награда Pro Cultura Hungarica Нели Димова - преводач на художествена литература и организатор прояви в Унгарския културен институт в София.

Отличието Pro Cultura Hungarica се дава като признание за принос на чужди граждани в разпространението на унгарската култура за граница и за изключителни заслуги в обогатяването на културните връзки между унгарската нация и други нации.

Нели Димова е родена във Варна. Там завършва немска гимназия. След това се дипломира в Софийския университет „Климент Охридски“, специалност: „Унгарска филология“. Благодарение на нейните преводи, на български се появяват романите на Магда Сабо, Дежо Костолани, Грендел Лайош, Золтан Наг, сборник с разкази на Кристина Том, много разкази на

„ПО СЛЕДИТЕ НА БАБА ВИДА“: СЪСТАВЪТ ЗА БЪЛГАРСКИ НАРОДНИ ТАНЦИ „БИЛЯНА“ ОТ КАРЦАГ ПОСЕТИ БЪЛГАРИЯ

„По следите на Баба Вида: лагер по народознание, етнография и народни танци във Вигин“ (NTAB-KP-1-2023/1-000358) – пог това название се осъществи лагерът в България, в живописния крайдунавски град Вигин, който тази година спечели съставът за български народни танци „Биляна“ от Карцаг (част от Асоциацията за ученически спорт в Нагкун). Учебната програма се осъществи през първата седмица на месец август. Всеки ден възникващите на състава изучаваха нови танци и пътуваха по различни маршрути. За една седмица ансамбълът разучи две нови хореографии по ръководството на варненския хореограф Диана Добрева.

Освен уроците по танци, програмата включваше и елементи от българската етнография и краезнание. Важна цел на лагера беше участниците да обогатят българския си език, да усвоят нови исторически, географски, етнографски и културни познания за родината, да съхранят народните традиции. Като част от тази програма лагерниците участваха в краеведска екскурзия във Вигин, където се за-

познаха със събития и места, тясно свързани с българската история: крепостта музей „Баба Вида“, синагогата, музея „Кръстата казарма“, църквата „Св. Петка“, джамията „Осман Пазвантоглу“, църквата „Св. Николай“, Археологическия музей, църквата „Свети Пантелеймон“, гимназията „Йордан Радичков“ и главната порта „Стамбол капия“.

Освен историческите маршрути във Вигин, младежите осъществиха и различни пътувания в района. Те посетиха град Белоградчик, Белоградчишките скали, град Чипровци и Чипровския манастир, пещерата Магурата и пролома Железни врата, където си припомниха историческите събития, свързани с този обект.

Лагерът приключи с един великолепен концерт във Вигин, на брега на Дунав, където публиката посрещна представлението с голяма радост и много аплодисменти. Концертът завърши с общ танц на танцьорите и публиката.

ЯНОШ МАЙОР

ИНСТРУКТОР, ОРГАНИЗАТОР НА ЛАГЕРА

BABA VIDA NYOMÁBAN: BULGÁRIÁBAN JÁRT A KARCAGI BILJANA BOLGÁR NÉPTÁNC-EGYÜTTES

„Baba Vida nyomában: hagyományörző bolgár néprajzi-, honismereti- és néptánc-tábor Vidinben“ – címmel szervezte meg idén bulgáriai táborát a festői szépségű Duna-parti Vidin városában a Nagykun Diáksport Egyesület keretein belül működő Karcagi Biljana Bolgár Néptáncgyűttes. Az augusztus első hetében megvalósult edukációs program minden nap tánctanulással és kirándulással telt ezúttal is. A táncsoport az egy hét során két új koreográfiát sajátított el Diana Dobrevá várnai koreográfus irányításával.

A tánctanulás mellett bolgár néprajzi, honismereti elemek is szerepeltek a programban. A tábor fontos célja volt a tanulók idegennyelvi ismereteinek bővítése, a nemzetiségi népismeret részét képező, anyaországgal kapcsolatos történelmi, földrajzi, néprajzi, kulturális ismereteik fejlesztése és a hagyományörzés. Ennek részeként a táborozók helytörténeti kiránduláson vettek részt Vidinben, ahol közelebbről is megismerkedtek a bolgár történelemhez szorosan kapcsolódó eseményekkel, helyszínekkel. Így többek

között látogatást tettek Vidinben a Baba Vida múzeum-erődben, a zsinagógában, a Krasztata Kazarma egykori katonai létesítményben, a Szent Petka templomban, az Oszman Pazvantoglu mecsetben, a Szent Nikolaj templomban, az Archeológiai Múzeumban, a Szent Pantaleimon templomban, a Jordan Radicskov Gimnáziumban és a Sztambol kapunál.

A várostörténeti kirándulások mellett Vidin térségében is színes programok várták a fiatalokat. Jártak többek között Belogradcsik városában és a belogradcsiki sziklavárnál, Csiprovci városában és a Csiprovci kolostorban, valamint a Magura barlangban, és látogatást tettek a Vaskapunál is, ahol felelevenítették a Vaskapu-szoros történelmi vonatkozásait.

A nagy sikerű bulgáriai tánc-tábor egy fergeteges fellépéssel zárta a Karcagi Biljana Bolgár Néptáncgyűttes Vidinben, a Duna partján, ahol hatalmas örömmel és tapssal fogadta a közönség a műsorukat, melyet egy közös tánczással zártak.

MAJOR JÁNOS

SZAKTANÁR, TÁBORSZERVEZŐ

ПРИНОСЪТ НА ДИМО БОЙКЛИЕВ

в Буганеца. Преподава също и в Икономическия университет, в Търговската гимназия, в Свободния университет и в Туранското гружество. Член е на Съюза на унгарските писатели, на академия „Ла Фонтен“, на Съюза на чуждестранните кореспонденти в Унгария. Превежда и на двата езика.

Д-р Стефан Стойчев, който е роднина на сем. Бойклиеви разказва, че неговата братовчедка Богдана е заминала за Буганеца, за да пристане на Димо. По гумите на Стойчев, Бойклиев е 36-годишен елегантен мъж с европейски обноски, утвърден публицист, преподавател и преводач. Богдана Стайкова (рог. 1910 г.) е специализирала в Италия и Швейцария, след завършването на Американския колеж в Ловеч. Пише разкази, пътеписи, стихотворения и владее шест езика, от които превежда. С нейното име излизат роман и повест, както и преводи от различни езици, публикувани още преди заминаването ѝ за Унгария.

Двамата имат общи интереси и изповядват еднакви морални норми и ценности. След запознаването си прекарват дълго време в разговори и разходки, но Бойклиев трябва да се върне спешно в Буганеца. И дава на Богдана шест месеца време за размисъл. На 29 септември 1939 г. тя му праща телеграма, в която е написана една единствена дума – „Пристигам!“. Година по-късно се ражда дъщеря им Емилия.

Д-р Стефан Стойчев споделя, че благосъгледение на братовчедка си Богдана идва да следва медицина в Унгария, остава завинаги в страната и до края на живота си е лекар в Окръжната

болница на град Веспрем. На него също не му е чужда семейната трагедия. Той превежда романа „Петокнижие Исаково“ на Анжел Вагенцайн, който е издаден наскоро след смъртта му.

Димо Бойклиев е превел заедно със съпругата си Богдана над 20 унгарски книги, заедно с Георги Крумов превежда „Звездите на Езер“ на Геза Гаргони. Негов е и първият превод на романа „Пог изото“ на Иван Вазов на унгарски език, който излиза по случай 100-годишнината от рождението на патриарха на българската литература. Особен принос има Бойклиев и в създаването на „Антология на българската поезия“, която осъществява заедно с големия унгарски поет Дьорг Фалуци. Тя е част от проектираната от Бойклиев поредица „Българска библиотека“.

В края на 40-те години го канят да превежда на Матяш Ракоши. По неизяснени причини бива задържан и още на следващия ден го екстрадират заедно със семейството му. В България Димо започва работа като преводач в Българската академия на науките.

През 1954 г. е реабилитиран и семейството се връща в Унгария. Димо Бойклиев и Богдана Стайкова загиват при автомобилна катастрофа през 1979 г.

Дъщеря им Емилия е филолог и преводач. Владее перфектно няколко езика. Освен български и унгарски, говори английски, италиански и руски. Умира през 2000 г., без да остави наследници.

ПО СПОМЕНИ НА СТЕФАН СТОЙЧЕВ
И МАТЕРИАЛИ ОТ БЪЛГАРСКИЯ ПЕЧАТ

ДИМО БОЙКЛИЕВ ÉRDEMEI

1938-ан, évtizedekkel azelőtt, hogy a bolgár kormány hivatalos Bolgár Kulturális Központot nyitott Magyarországon, Dimo Bojkliev saját forrásból Bolgár Intézetet alapít Budapesten az-azal a céllal, hogy fordítások, kiállítások és egyéb tevékenység révén népszerűsítse a bolgár kultúrát. Szintén saját forrásból lát hozzá egy könyvsorozat kiadásához is.

Dimo A. Bojkliev 1903-ban született a Nova Zagora-i járásban található Bogdanovo faluban. A gimnázium elvégzése után tanítóként dolgozott. Véletlenül szerzett tudomást arról, hogy a magyar követség ösztöndíjakat hirdetett meg, és úgy döntött, próbára teszi a szerencsésjét. 1922-ben Fehér Gézát nevezik ki a szófiai magyar követségre tolmácsnak és a kulturális tevékenység felelősének. A magyar régész fantáziát lát Bojklievben, és segít neki ösztöndíjhoz jutni, hogy filozófiát hallgathasson Debrecenben.

A filozófia és pedagógia szak elvégzése után doktori címet is szerez a debreceni Gazdasági Akadémián. Később jogot hallgat Budapesten. 1936-tól a budapesti Pázmány Péter Tudományegye-

tem bolgár lektora. Előad a Gazdaságtudományi Egyetemen, a Kereskedelmi Gimnáziumban, a Szabadegyetemen és a Turáni Társaságban is. Tagja a Magyar Írók Szövetségének, a La Fontaine Akadémiának és a magyarországi Külföldi Tudósítók Szövetségének. Mindkét nyelvre fordít.

Dr. Sztojcssev Sztefan, a Bojkliev család rokona meséli, unokanővére, Bogdana azért ment el Magyarországra, hogy Dimo felesége legyen. Sztojcssev szavai szerint Bojkliev elegáns, európai modorú férfi volt, sikeres publicista, egyetemi tanár és fordító. Az 1910-ben született Bogdana Sztajkova a lovecsi Amerikai Kollégium elvégzése után Olaszországban és Svájcban tanult. Novellákat, útirajzokat, verseket írt és hat nyelven beszélt, melyekből fordított is. Regényt és kisregényt, valamint különböző nyelvekből készült fordításokat publikált, melyek még Magyarországra való távozása előtt jelentek meg.

Dimónak és Bogdanának közös volt az érdeklődése, és azonos erkölcsi normákat és értékeket vallottak. Megismerkedésük után sok időt töltöttek beszélgetéssel és sétával, de Bojklievnek sürgősen vissza kellett térnie Budapestre. Hat hónap gondolkodási időt adott Bogdanának. 1939. szeptember 29-én aztán a lány táviratot küldött neki, mely egyetlen szóból állt – „Érkezem!“. Egy évre rá megszületett Emília lányuk.

Dr. Sztojcssev Sztefan elárulta, unokanővére, Bogdanának köszönhetően jött Magyarországra orvostanhallgatónak. Végleg az országban maradt, élete végéig a Veszprém Megyei Kórház orvosa volt. A családi hagyomány tőle sem idegen. Ő fordította le Angel Wagensein Izsák öt könyve című regényét, mely röviddel a halála után jelent meg magyar nyelven.

Dimo Bojkliev feleségével együtt több mint 20 magyar könyvet fordított le, Georgi Krumovval pedig elkészítette Gárdonyi Géza Egri csillagokjának fordítását. Az ő nevéhez fűződik Ivan Vazov Iga alatt című regényének első magyar fordítása is, mely a bolgár irodalom pátriárkája születésének 100. évfordulója alkalmából jelent meg. Nagy érdemei vannak a *Bolgár költők antológiája* megjelenésében is, melyet a nagy magyar költővel, Faludy Györggyel együtt valósított meg, s mely a Bojkliev által tervezett „Bolgár könyvtár” című sorozat része volt.

A 40-es évek végén felkérték, hogy tolmácsoljon Rákosi Mátyás számára. Tisztázatlan okokból letartóztatták, és rögtön másnap családjával együtt kitoloncolták az országból. Bulgáriában Dimo a Bolgár Tudományos Akadémia fordítójaként kezdett dolgozni.

1954-ben rehabilitálták, s a család visszatérhetett Magyarországra. Dimo Bojkliev és Bogdana Sztajkova autóbalesetben haltak meg 1979-ben.

Lányuk, Emília filológus és fordító volt. A bolgáron és a magyaron kívül tökéletesen beszélt angolul, olaszul és oroszul is. 2000-ben hunyt el, utód nélkül.

SZTOJCSSEV SZTEFAN EMLÉKEI ÉS A BOLGÁR
SAJTÓBAN KÖZÖLT ANYAGOK ALAPJÁN

Български културен форум и Български културен институт имат удоволствието да Ви поканят на откриването на общата изложба **БЪЛГАРО-УНГАРСКО ПРИЯТЕЛСТВО** на 18.10.2023 /сряда/, от 18.00 часа Български културен институт – 1061 Budapest, Andrásy út 14.

ПАЗМАНИ / ЕДИТ БАЛОГ / ВЕРОНА САБО / ЛИВИА ПАПАИ / ИДА ЛЕНЧЕШ / ЕМЕШЕ
KNEISZ ESZTER/ BALKANSZKI NENKO / ULLMANN KATALIN / VLADIMIROVA MILENA
ДИЛЯНА ХРИСТОВА / ЙОРДАН БЕБРЕВСКИ С ЛЮБЕЗНОТО СЪДЕЙСТВИЕ
JABLONKAY JUDIT TÁMOGATÓK / С ПОДКРЕПАТА НА: BOLGÁR ORSZÁGOS
ЧОКАШ / ЕСТЕР КНЕЙС / НЕНКО БАКАНСКИ / КАТАЛИН УЛМАН / ПЕТЪР ЛУКАЧ
GENDROVA MIROLUJVA / MLADENOVA MILENA / LUKÁCS PÉTER / KONCZ-
НА МУЗИКАНТИТЕ: КАТА ИЖАК И ЮДИТ ЯВЛОНКАИ
ÖNKORMÁNYZAT, TERÉZVÁROSI BOLGÁR ÖNKORMÁNYZAT, ÚJBUDA
ИЗЛОЖБАТА УЧАСТВАТ: ИВАН СКОК / ЙОЖЕФ МАДЯР / ПЕТЕР СЮКЕ / ЮДИТ
BALOG EDIT / SZABÓ VERONA / RÁPAI LÍVIA / LENCSEÉS IDA / CSÓKÁS EMESE /
БОРЯНА КОИЦ-МАЕВСКА / МАРИЯ ЧЪРГЕИ ТУРИ / КЛАУДИА ОРОС /
JORDÁN / HRISZTOVA DILJANA KÖZREMŰKÖDŐ ZENÉSZEK: IZSÁK KATA ÉS
БОЛГАР ÖNKORMÁNYZATA, XV. KERÜLETI BOLGÁR ÖNKORMÁNYZAT,
MAEVSZKA BORJANA / CSÖRGEY TURI MÁRIA / OROSZ KLAUDIA / BEVREVSZKI
МИЛЕНА ВЛАДИМИРОВА / МИРОЛЮБА ГЕНДОВА / МИЛЕНА МАДЕНОВА /
МИЛЕНА ВЛАДИМИРОВА / МИРОЛЮБА ГЕНДОВА / МИЛЕНА МАДЕНОВА /
КИАЛЛИТÓ MŰVÉSZEK: SZOK IVÁN / MAGYAR JÓZSEF / SZÓKE PÉTER/ PÁZMÁNY JUDIT

A Bolgár Kulturális Fórum és a Bolgár Kulturális Intézet tisztelettel meghívják Önt a **BOLGÁR-MAGYAR BARÁTSÁG** csoportos kiállítás megnyitójára 2023.10.18-án /szerda/, 18 órától a Bolgár Kulturális Intézetbe – 1061 Budapest, Andrásy út 14.

ВАЖНО!

FELHÍVÁS!

Всеки, който би желал да се освободи навреме за събитията на Българското републиканско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и Българската православна община, да изпрати своя имейл на адреса на Българското републиканско самоуправление bolgonk@bul.hu. По електронната поща ще Ви информираме за актуалните събития.

Очакваме Вашите имейли!

Kérünk mindenkit, aki szeretne a Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház minden eseményéről értesülni, küldje el e-mail címét a Bolgár Országos Önkormányzatnak a bolgonk@bul.hu e-mail címre. A levelezőlistán mindenkit értesítünk a legfrissebb eseményekről.

Várjuk az e-mail címeiket!

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
 1097 Bp., Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
 1061 Bp., Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
 1062 Bp., Andrásy út 115.
 tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Активен наблюдател
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
 1358 Bp., Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методиј
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom
 1097 Bp., Vágóhid u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Архимандрит Атанасиј
Atanaszjij archimandrita
 tel.: +36 (20) 291-5825

Българско училище за роден език
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (20) 326-6755

Българска свезична малцинствена
гемска градина

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
 1097 Bp., Vágóhid utca 35-37. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен
и информационен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ**
РЕДАКЦИЯ
 Виолет Доци (главен редактор),
 Кирил Наг, Йордан Тюмлюнкоф
 – 1097 Буганеща, ул. Фехер Холо 6., +36 (1) 216 4210
ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Канцеларията на министър-председателя, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в II, VIII, XIII райони на Буганеща, и в Дунакеси, Дунахараста, Дебрецен, Печ, Сеег и Сиемсентмиклош.

A **BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT** kiadványa
SZERKESZTŐBIZOTTSÁG
 Dóczy Violetta (főszerkesztő), Nagy Kiril, Tütünkov Jordan
 – 1097 Budapest, Fehér Holló utca 6., +36 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso
 Megjelenik a Miniszterelnökség, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és a II., a VIII., a XIII. kerületi, a Dunakeszi, a Dunaharaszti, a Debreceni, a Pécsi, a Szegedi, a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098
NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
 FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
 Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Изследователски институт
на българите в Унгария
Bolgár Kutatóintézet
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Унгаро-Българска Стопанска Камара
Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara
 1092 Bp., Ráday u. 33/a. · +36(30)655-9589
www.hbcc.eu

Ресторант Царевец
Carevec Étterem
 1097 Bp., Fehér Holló utca 6.

